

SÚRADNICE SÚČASNEJ ONOMASTIKY

Zborník materiálov
zo 16. slovenskej onomastickej konferencie

VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV

© Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV

Recenzent: PaedDr. Matej Považaj, CSc.

ISBN 978-80-224-0971-1

SÚRADNICE SÚČASNEJ ONOMASTIKY

Zborník materiálov
zo 16. slovenskej onomastickej konferencie

Zostavil M. Považaj a P. Žigo

VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV

Bratislava 2007

MOTIVAČNÉ ČINITELE HYDRONYMIE Z POVODIA HRONA

Jaromír Krško

Povodie Hrona patrí medzi najväčšie povodia Slovenska. Po Váhu (365,6 km) je Hron druhou najdlhšou riekou na Slovensku – meria 279 km, pramení SZ pod Kozovcom (1203 m n. m.) neďaleko obce Telgárt, ústi v Štúrove.

V súčasnosti je základný výskum hydronymie povodia Hrona takmer ukončený – excerpovali sme vodohospodárske mapy v mierke 1 : 50 000, základné mapy SR, knižné publikácie zachytávajúce jednotlivé hydronymá z tohto povodia. Zo starších materiálov sme excerpovali vojenské a katastrálne mapy z konca 19. storočia, *Vodopis starého Slovenska* od V. Šmilauera. Historický materiál a materiál získaný terénnym výskumom budeme priebežne dopĺňať v priebehu tohto roka, ukončenie prác a vydanie monografie plánujeme v roku 2005.

Základný výskum predstavuje zostavenie presného hydrografického členenia povodia podľa vodohospodárskych máp a tzv. ozalitových máp a zapísanie jednotlivých štandardizovaných názvov do obrysových máp skúmaného povodia¹. Štandardizované názvy predstavujú zároveň heslovú podobu v príslušnom hydronomastikone. Obrysové mapy sú výbornou pomôckou pri stotožňovaní historických názvov z historických máp so súčasným (štandardizovaným) pomenovaním.

Súčasťou každého hesla v hydronomastikone je etymológia pomenovania, prípadne všetkých foriem hydronyma. V rámci tradícií česko-slovenskej onomastickej školy sa nezisťuje etymológia v pravom slova zmysle, ale určujeme bezprostredné východisko motivácie propria – východiskový slovný základ názvu.

Motivácii ako mimojazykovej stránke propria venovali pozornosť V. Blanár (1996) i M. Majtán (1994, 1996), ale aj ďalší onomastici a jazykovedci. M. Majtán definuje motiváciu propria ako „mimojazykový jav, spôsob výberu príznaku, vlastnosti alebo okolnosti, ktorá je zdrojom, podnetom pri vzniku vlastného mena“ (Majtán, 1994, s. 18).

Práve spôsob výberu nám môže poukázať (z diachrónneho hľadiska) na orientovanie pomenovateľa objektu v teréne, na jeho vnímanie a videnie sveta. Historické doklady slovenskej hydronymie nám dochovali lexiku, ktorá postupne odchádza z aktívnej i pasívnej slovnej zásoby. V rámci súboru historických dokladov hydronyma často vzniká polyonymia z diachrónneho hľadiska (k tomu Krško, 2002, s. 144). Príčinou vzniku tohto druhu polyonymie je zmena

¹ Obrysové mapy sú digitálne spracované mapy vodných tokov povodia, ktoré sa dajú vytlačiť v mierke 1 : 50 000 na papier rozmerov A0 a väčších.

motivácie propria, ktorá môže súvisieť so zmenou tzv. relačného objektu dôležitého pri orientácii prameňa vodného toku, jeho ústia a pod. Motiváciu môže ovplyvniť aj nárast dôležitosti určitého onymického bodu – ak bola podoba hydronyma motivovaná v minulosti dominantným vrchom ako miestom jeho prameňa, prípadne porastom v okolí potoka, v súčasnosti je dôležitejším orientačným bodom obec, cez ktorú tento tok preteká – pôvodný názov *Tekovského potoka* (motiváciou v súčasnosti je osada Tekovské Nemce, cez ktorú potok preteká) bol roku 1891 názov *Inovecký potok*, ktorý bol motivovaný vrchom Veľký Inovec (870 m n. m.), pod ktorým tok pramení. Tento vrch je v súčasnej hydronymii povodia Hrona ako motivačný činiteľ dominantný pri vodnom toku *Inovecký potok*, ktorý mal v minulosti (r. 1891) názov *Roskovický potok* – podľa zaniknutej osady Roskovice.² Podobne je to aj s vlastnosťami vody (ktoré boli dôležité ako motivačné činitele v minulosti), dnes však stratili túto dôležitosť a do popredia vystupujú iné prvky mimojazykovej skutočnosti ovplyvňujúce proces propriálizácie. Napr. kým v minulosti bolo dôležité v názve potoka zdôrazniť fakt, že v okolí toku sa topili kone (1248 *Konotopa*), od 19. storočia začala ako motivačný činiteľ dominovať obec Ivančina, cez ktorú tento potok preteká.³

Výskumom v povodí Hrona sme zistili 1293 pomenovaných onymických objektov tečúcich vôd, z ktorých je 12 neidentifikovaných alebo zaniknutých a 107 názvov stojatých vôd, vodopádov a prameňov (z toho 11 neidentifikovaných), spolu je to teda 1400 pomenovaných onymických bodov. Celkovo sme však zistili 1712 názvov (1598 názvov tečúcich vôd a 114 pomenovaní stojatých vôd). Ide tu najmä o odlišne pomenované hydronymá. Z hľadiska motivácie sme teda nepočítali hláskové varianty názvov, ktoré majú rovnakú motiváciu.

M. Majtán (1994, s. 15-16) radí motivačné príznaky toponyma do oblasti mimojazykovej stránky (spolu s onymickou platnosťou toponyma pri jeho fungovaní, pri spoločensky podmienenej identifikácii objektov a javov skutočnosti). Motivačné príznaky charakterizujú vznik toponyma a možno ich rozdeliť do niekoľkých menších skupín (opis, charakteristika objektu; lokalizácia objektu vzhľadom na iný objekt; vlastníctvo, príslušnosť objektu; oslavnosť, pamätnosť; sídelný charakter a pod.).

Získaný súbor hydronym povodia Hrona musíme rozdeliť na skupinu tečúcich a skupinu stojatých vôd, prameňov a vodopádov. Toto delenie je dôležité dodržať najmä pri vyhodnocovaní motivácie, pretože pomer motivácií topony-

² Uvedené príklady sú dôkazom toho, že jazyk sa prirodzene bráni vzniku polysémie alebo homonymie. V roku 1891 mali tieto toky odlišné názvy, ak však dnes porovnávame ich pôvodné i súčasné názvy, zisťujeme, že ide o onymickú polysémiu (k tomu Krško, 2002, s. 147).

³ Príklad je z povodia Turca.

mami a ojkonymami je pri týchto skupinách opačný, čo by pri komplexnej analýze skresľovalo celkové výsledky.

Hydronymá predstavujú z hľadiska motivácie špecifické objekty, pretože pri motivácii sa menej využívajú apelatíva, ktoré sa následne proprializujú (tak ako je to pri oronymách alebo iných toponymách). Vodné toky povodia Hrona boli najčastejšie motivované terénymi názvami. Z počtu 1598 zistených názvov bolo takto motivovaných 778, čo predstavuje 48,7 %. Ide o celkom prirodzený jav, pretože vodné toky (najmä menšie pramenné toky) sú menej významné ako oronymá alebo toponymá vo všeobecnosti) a často sú pomenované druhotne – po proprializácii toponým, ktoré zároveň slúžia ako dôležitý orientačný bod, ktorý motivuje názov hydronyma. Takto vznikli napríklad pomenovania potokov: *Bachláč* (terénny názov – ďalej TN – Bachláč), *Balkova dolina* (rovnomený názov doliny), *Banský potok* (TN Banský vrch), *Bôrovský potok* (TN Bôrové), *Čistiny* (TN Čistiny), *Drieňovský potok* (časť chotára pod názvom Drieň), *Lohyňa* (TN Lohyňa), *Nehovo* (TN Nehovo), *Podhorský potok* (TN Podhora), *Smrekov* (TN Smreková), *Šiagiho potok* (TN Šiagiho vrch), *Tabla* (TN Tabla), *Záhorčie* (TN Záhorčie), *Zubáková* (TN Zubáková) atď. Tento druh motivácie majú prevažne vodné toky v podhorských a horských oblastiach – ide teda predovšetkým o toky horného a stredného povodia Hrona. Nielen v rámci tohto druhu motivácie, ale aj v ďalších skupinách vznikli hydronymá rôznymi druhmi proprializácie – cez deriváciu až po transonymizáciu.

252 názvov tečúcich vôd bolo motivovaných osadnými názvami (ojkonymami), čo predstavuje 15,8 %. Osady predstavujú dôležitý orientačný bod a takto motivovaným hydronymom sa vyjadruje príslušnosť vodného toku k obci, pričom nezáleží na tom, či tok pramení pri obci, tečie cez jej územie alebo tam ústi. Pri dlhších tokoch sa môže vyskytnúť polyonymia – horný tok je nazvaný podľa obce ako miesta prameňa a dolný tok je nazvaný podľa obce ako miesta svojho ústia – 21 kilometrová *Jabloňovka* má pomenovaný horný tok roku 1859 ako *Gykes Bach* (podľa obce Dekýš), dolný tok r. 1876 ako potok *Almáška*, dnes *Jabloňovka* (motivované obcou Jabloňovce, pôvodne Almáš). Takto boli motivované hydronymá *Braväcovský potok* (Braväcovo), *Čaradický potok* (Čaradice), *Fajtov potok* (Čierny Balog – časť Fajtov), *Hlinický potok* (Hliník nad Hronom), *Hodrušský potok* (Banská Hodruša), *Očovka* (Očová), *Nemecká* (Nemecká), *Repište* (Repište), *Štúrovský kanál* (Štúrovo) atď.

Problém pri hodnotení, či ide o ojkonymum alebo terénny názov, bol pri motivácii horskými samotami (najmä v oblasti Novej Bane, Žarnovice a Detvy – Novobanského potoka, Kláku a hornej časti Slatiny). Kritériom bolo, či sme zistili historické zápisy týchto samôt. Ak sú dnes súčasťou spádovej obce (napr. Čierny Balog je dnes zložený z niekoľkých pôvodne samostatných samôt, po-

dobne Donovaly), je zaznamenaný aj vývoj ich názvov. Ak sme danú obec (samosotu) nenašli, hodnotili sme ju ako terénny názov.

Časť hydroným (46 názvov, čo predstavuje 2,9%) bola motivovaná osobným menom. Motivácia takýchto názvov je problematická, pretože nie vždy sa dá presne zistiť skutočná motivácia (ťažko zistíme motiváciu hydroným *Andulka*, *Jarmila* a pod.). Môže ísť o názvy jednotlivých honov, cez ktoré potok preteká – v tomto prípade by mohlo ísť o motiváciu terénnym názvom. Ak je však v názve potoka apelatívny člen *jarok*, *potok*, *kanál*..., musíme uvažovať o motivácii osobným menom. Napr. *Dubcov potok* (motivácia osobným menom), ale *Dubcová* (motivácia toponymom *Dubcova skala*, *Dubcova lúka* a pod.), *Dubcovka* (univerbizovaná podoba toponyma *Dubcova skala*). Osobné mená motivovali napríklad vodné toky: *Baťov kanál*, *Benko*, *Budáčov jarok*, *Magdín jarok*, *Gregorov potok*, *Hachlov jarok*, *Hángov potok*, *Haviarov potok*, *Zechišov potok*, *Hricov*, *Szegiho patak*, *Jarmila*, *Dubcov potok*, *Kozákov potok* a ďalšie.

Takmer 10% názvov (149) bolo motivovaných vlastnosťou vodného toku – farbou koryta, šírkou, hĺbkou, pôvodným tokom – *Bachratý*, *Starý potok*, *Besná*, *Biela voda*, *Červená voda*, *Čierny potok*, *Mútny*, *Chamtivý*, *Kalný potok*, *Kyslá voda*, *Tmavá*, *Udurná*, *Slaná*, *Slobodný jarok*, *Strmá*, *Spevavý*, *Spurný*, *Jazerný*, *Farbený potok*, *Drevený*, *Štrkový*, *Teplý*, *Tichá voda*, *Ukladný jarok*, *Veľký zelený potok*, *Vírový potok*, *Vlčí potok (dravá voda)*, *Zasraná*, *Zelená*... Ide o pomerne častú motiváciu, ktorá súvisí aj s ďalšími druhmi motivácií – akými sú napríklad tvar koryta (19 hydroným): *Driekyňa* (od apelatíva *driek*), *Kriváň*, *Hadí potok*, *Kompa*⁴, *Krivá*, *Krivé*, *Krivuľa*, *Lomený potok*, *Vidličky*, *Zákruty*; vlastnosti vody (30 názvov): *Blatnianska*, *Lukavica*⁵, *Mierna*, *Mlynná*, *Mokrán*, *Mrchavý kanál*, *Serava*, *Hnilec*, *Hučava*, *Hukava*, *Nevidzký potok*, *Osuch*, *Plamienok*, *Vraník (rýchly)*, *Slanec*, *Strateník*, *Strmhlav*, *Šári potok*; veľkosť vodného toku (10 pomenovaní): *Gombička*, *Krátky*, *Malá Bacúška*, *Malá Beňuška*, *Jariabok*, *Malý jarok*, *Škriatok*...; 42 hydroným bolo motivovaných objektmi (alebo stavbami), ktoré ležia v blízkosti vodného toku – *Družstevný potok*, *Fajtovie salaš*, *Družstevný zadok*, *Záhradný potok*, *Kameňolom*, *Kostolný potok*, *Mliekarenský odpad*, *Mlynský náhon*, *Mlynský potok*, *Hradiský potok*, *Močidlo*, *Majerský potok*, *Strunga*, *Pila*, *Huta*, *Tajšok*, *Tehelňa*...

Apelatíva ako základ vlastného mena sa využívali pri tvorbe hydroným najmä v minulosti – v 71 názvoch sme zachytili pôvodné i súčasné apelatíva zvia-

⁴ Názov *Kompa* (podľa výkladu V. Šmilauera, 1932, s. 360) pochádza od keltských Kotínov – *Cambos = krivý. Tvar prevzali západní Germáni ako *Kambaz > *Kamba, ktoré v bavorskom nárečí v VIII. st. znelo ako *Kampa. Túto formu prevzali Slovania ako *Kopa, ktorú Maďari prevzali v tvare *Kumpa* > *Kompa*.

⁵ Názov vznikol z psl. *lokavъ, čo znamená *divý*, *dravý*, *zákerný*, *Istivý*.

zané s vodou. Takto vznikli hydronymá: *Ag* (= rameno), *Bahnisko*, *Barina*, *Dudlava*, *Graben*, *Tajchy*, *Jarok*, *Potok*⁶, *Slatina*, *Bystrica*, *Sopotnica*, *Periská*, *Vývieranica*, *Hladina*, *Patočina*, *Žľab*, *Teplica*, *Neresnica*, *Oblaz*⁷...

Predložkové (predponové) tvary hydronym vyjadrujú polohu toku vzhľadom na iný (dôležitejší) objekt: Takýchto názvov sme zistili 49: *Pod Košiarom*, *Podľužianka*, *Podpomyváč*, *Pod Priepadliskom*, *Podstrungová*, *Podrôšypok*, *Jarok od Bukoviny*, *Na tehliareň*, *Spod Kopčovej*... Niektoré názvy vyjadrujú polohu pomocou adjektív horný/dolný (ako pri ojkonymách), alebo prostredný, prípadne ide o číselné vyjadrenie poradia: *Dolný Hodrušský jarok*, *Horný Vysoký jarok*⁸, *Prostredná*, *Prostredný potok*, *Első sári patak* (Prvý blatný potok), *Második sári patak* (Druhý blatný potok), *Harmadik sári patak* (Tretí blatný potok), *Negyedik sári patak* (Štvrtý blatný potok). Poloha (presnejšie vzdialenosť) sa môže vyjadriť aj metaforicky – *Pekelník* – nachádza sa ďaleko v horách. Predložkové názvy boli motivované aj tým, že vyjadrujú smerovanie toku (7 názvov): *Potok z Pánskej doliny*, *Ku stene*, *Na Dolinku*, *Na Dorisku*, *Na pažiť*...

V analyzovaných hydronymách sme zaznamenali aj motiváciu rastlinami, ktoré rastú na brehoch týchto tokov alebo potok tečie cez určitý porast. Takto bolo motivovaných 48 názvov: *Čremošné*, *Drienka*, *Dubovec*, *Dúbrava*, *Jelšovec*, *Osičí jarok*, *Hron*⁹, *Kapustný potok*, *Lužianka*, *Klokočský potok*, *Krovina*, *Lieskový potok*, *Kukuričný potok*, *Egreš*, *Trnkový potok*, *Šípkový potok*, *Bazuľa*, *Mogyoros* (= Orieškový), *Sitník*, *Sikenica*...

Niekoľko hydronym (19) bolo motivovaných zvieratami. V tejto skupine je problémom (tak isto ako aj v iných druhoch motivácie) jednoznačne určiť motiváciu. Pokiaľ ide o zvieratá žijúce v blízkosti vôd alebo priamo vo vode, motivácia je jasná – *Husí potok*, *Vydričný potok*. Ale pri názvoch typu *Lastovičí po-*

⁶ Proprium *Potok*, *Jarok*, *Rieka* a pod. sa využíva len v uzavretej societe obce. Ak tečie cez obec jeden potok, nepotrebujú ho presne identifikovať. V prípade konfrontácie onymie v širšom okolí sa musia viaceré onymické body presne identifikovať a odlišiť, preto sa musia pomenovať odlišne (bližšie k tomu Krško, 2002, s. 148). Takúto formu názvov sme zaznamenali najmä z terénneho výskumu Š. Krištofa, ktorý toponymický materiál získaval priamo z jednotlivých obcí a získané toponymá neporovnával navzájom.

⁷ Apelatívum *oblaz* označuje v karpatskej oblasti strmý svah vrchu alebo cestu na úbočí vrchu, apelatívum *oblaz* by mohlo označovať potok tečúci zo strmého svahu.

⁸ Ide o rozlíšenie dvoch rovnako pomenovaných potokov – Dolný Hodrušský potok a Horný Hodrušský potok odlišujú dva „Hodrušské potoky“.

⁹ V staršej literatúre, ktorú zhrnul V. Šmilauer (1932, s. 348 - 350), sa uvádzajú ilýrske, keltské, slovanské i germánske etymológie názvu Hron. Na základe najstaršieho dokladu z 2. st. n. l. (166-180 *Granova*) so zreteľom na neskorší príchod Slovanov na naše územie sa Šmilauer priklonil ku germánskej etymológii E. Schwarza zo staronem. *Gran-ahuwa (sthn. gran = smrek, ahuwa = voda).

tok, Mravenčí potok, Vrani, Vrabčí, Zajačí, Sokolí, Medvedí atď. sa môžeme len domnievať, že tento druh zvierat má svoje hniezdiská, brlohy v okolí toku, prípadne že sem chodia piť vodu. Niektoré názvy motivované zvieratami vyjadrujú metaforicky silu vodného toku: *Vrabčí* (malý, slabý tok – meria 0,7 km), *Vlčí – dravý, Zubrovica* – silný...

Vyjadrenie vlastníctva v názve vodného toku (nie však vo forme jednotlivca – išlo by o motiváciu osobným menom, ale vo forme zamestnania, rodinného vzťahu, príslušnosti k obci a pod.) motivovalo 8 pomenovaní: *Horársky potok, Dedinský potok, Obecný potok, Kmotrov potok, Kňazov potok, Oboneje járok, Macovie járok, Želiarsky kanál*.

Menšie vodné toky boli motivované hydronymami, do ktorých ústia alebo sa nachádzajú v ich blízkosti. Táto „podradenost“ sa môže vyjadriť odlišným sufikom, prípadne deminutívnou podobou, adjektívom malý atď. ako sme to zistili v 18 hydronymách: *Hronček, Kompuška, Zolnica, Sopotnička, Malá Zolná, Malé Cenovo, Malé Plavno...*

Ako motivačný činiteľ sme zaznamenali aj výskyt nerastov vo vode – takto boli motivované hydronymá: *Kýzový potok, Železný potok, Zlatý potok* a ďalšie. Etnonymá sa uplatnili v 7 prípadoch pomenovaní: *Nemecká, Cigánsky potok, Švábsky potok, Tatársky potok, Lengei* (= Poľský).

Z celkového počtu 1598 názvov tečúcich vôd sme v 34 prípadoch nevedeli určiť motiváciu hydronyma – súvisí to s postupnou desémantizáciou starších názvov a pri niektorých novších pomenovaniach chýba potrebný motivačný činiteľ, teda fakt, čo bolo rozhodujúce pre vznik daného pomenovania: *Blieň, Pokroš, Lira, Dievka, Fiták, Freckan, Kožený potok, Krepký potok, Silaška, Nebojsa, Pomiaslo, Postal, Sučí potok, Svätý potok, Zazančok...*

Stojaté vody (vodné nádrže, rybníky) boli najčastejšie motivované názvom obce, v katastri ktorej sa nachádzajú – v názve je tak vyjadrená príslušnosť k obci. Takto bolo motivovaných 52 hydronym (45,6%): *Bacúch, Badín, Dedinka, Drženice, Horná Lehota, Kováčová, Kuralany, Lovča, Svodín...* Druhú najpočetnejšiu skupinu (14 pomenovaní) tvoria hydronymá motivované terénnymi názvami: *Čierne, Grunty, Krpáčovo, Kriváň, Ortúty, Stožky*. Taký istý počet názvov sme zaznamenali aj pri motivácii hydronymom. Tu však nejde o vyjadrenie podradenosti ale v názve je zvýraznený fakt, že daný vodný tok napája rybník alebo vodnú nádrž, prípadne vodopád sa nachádza na danom toku: *Halčianske jazero, Hnusné, Hronček, Starohutský vodopád, Štampošské jazero...*

Pri prameňoch sa často využíva v motivácii oslavnosť alebo osobné meno vo všeobecnosti (po majiteľovi pozemku, objaviteľovi...): *Čunderlíkov prameň, Hericov prameň, Linhartovka, Prameň Boženy Nemcovej, Prameň kráľa Mateja, Prameň Sama Chalupku...*

Počas výskumu sme zaznamenali aj množstvo zdeformovaných, zle zapísaných názvov – najmä vo vodohospodárskych plánoch a iných dokumentoch: *Ďrmý* (správne má byť *Črtný potok*), *Ohlaz* (správne má byť *Oblaz*), *Púbikov* (správne *Putikov*). V ozalitových mapách, ktoré slúžia ako podklady na ďalšie spracovanie máp sa vyskytlo mnoho nových pomenovaní, ktoré nie vždy sú vhodné na pomenovanie vodného toku: *Nahrbený*, *Panvica*, *Mierový*, *Mládežnícky*, *Sklenický* (azda podľa čistej vody), *Smiešny*, *Spurný*, *Škriatok*, *Tabákový potok*, *Trasľavý*, *Trilkový*, *Tupý*, *Udupaný*, *Jastrabý*, *Kožený*... Často ide o malé toky, ktoré by sa však mohli pomenovať podľa miesta toku, orientácie k blízke- mu vrchu a pod. Je to svedectvo o pomenovaní bez bližšieho osobného vzťahu pomenovateľa k danému objektu. Publikovanie prác z hydronymie slovenských povodí, ktoré by boli prístupné aj vodohospodárom, by mohlo prispieť k lepšej standardizácii problémových hydroným.

Literatúra

- BLANÁR, V. 1996. *Teória vlastného mena*. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1996. 250 s. ISBN 80-224-0490-X
- HLADKÝ, J. 2003. *Hydronymia povodia Nitry*. Rukopis dizertačnej práce. Slavistický kabinet JÚLŠ SAV : Bratislava, 2003. 327 s.
- KRŠKO, J. 2002. Mikroštruktúrne vzťahy v onymii. In: *Slovenská reč*, 67, 2002, č. 3, s. 142-152.
- KRŠKO, J. 2003. *Hydronymia povodia Turca*. 1. vyd. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Fakulta humanitných vied, 2003. 167 s. ISBN 80-8055-763-2
- MAJTÁN, M., RYMUT, K. 1985. *Hydronimia dorzecza Orawy*. Wrocław – Warszawa – Kraków – Łódź : Wydawnictwo PAN, 1985. 141 s.
- MAJTÁN, M. 1994. Motivácia a lexikálna sémantika. In: *Jazyková a mimojazyková stránka vlastných mien, XI. Slovenská onomastická konferencia, Nitra 19.- 20. 5. 1994*. Zborník referátov. Bratislava; Nitra : Jazykovedný ústav L. Štúra SAV, Vysoká škola pedagogická v Nitre, 1994, s. 15 - 19. ISBN 80-88738-68-7
- MAJTÁN, M. 1996. *Z lexiky slovenskej toponymie*. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1996. 191 s. ISBN 80-224-0480-2
- MAJTÁN, M., ŽIGO, P. 1999. *Hydronymia povodia Ipľa*. 1. vyd. Bratislava : Jazykovedný ústav L. Štúra SAV; Bratislava : Filozofická fakulta UK, 1999. 116 s. ISBN 80-88870-12-7
- RYMUT, K., MAJTÁN, M. 1998. *Gewässernamen im Flussgebiet des Dunajec (Nazwy wodne dorzecza Dunajca)*. Stuttgart : Franz Steiner Verlag, 1998. 516 s. ISBN 3-515-07235-7
- SIČÁKOVÁ, L. 1996. *Hydronymia slovenskej časti povodia Slanej*. 1. vyd. Prešov : Pedagogická fakulta UPJŠ, 1996. 108 s. ISBN 80-88697-24-7
- ŠMILAUER, V. 1932. *Vodopis starého Slovenska*. Bratislava : Učená spoločnosť Šafaříkova, 1932.
- ŠRÁMEK, R. 1999. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1999. 191 s. ISBN 80-210-2027-X
- VARSÍK, B. 1989. *Slovanské (slovenské) názvy riek na Slovensku a ich prevzatie Maďarmi v 10.-12. storočí*. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1989. 181 s. ISBN 80-224-0163-3

Tento príspevok predstavuje časť grantového projektu Grantovej vedeckej agentúry MŠ SR a SAV č. 1/0189/03 *Sociálny kontext onymie*.